

Nr 307.

Av herrar **Ericsson** i Kinna och **Andersson** i Tungelsta, *i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 221, angående åtgärder för främjande av ökad bostadsproduktion m. m.*

De ytterligare åtgärder för främjande av ökad bostadsproduktion, varom förslag överlämnats till riksdagen genom Kungl. Maj:ts proposition nr 221, äro säkerligen av behovet påkallade. I det nu aktuella läget på bostadsmarknaden har det ansetts nödvändigt med direkt subvention från statens sida för att eliminera de stegrade byggnadskostnaderna. Subventionen föreslås få formen av särskilda tilläggsån utöver de statliga tertiärlånen. För egnahemsbyggnader skall 10 procent av anskaffningsvärdet utgöra en stående ränte- och amorteringsfri del.

Statens tertiärlån äro formellt tillgängliga för alla orter i landet. I praktiken torde desamma emellertid begränsas till städer och s. k. tätorter. När så är förhållandet torde i verkligheten betydande delar av landet ställas utanför möjligheterna att erhålla den föreslagna subventionen beroende på, att densamma är sammankopplad med de statliga tertiärlånen. Visserligen ha möjligheter öppnats för att även sådana, vilka icke sökt tertiärlån, skola komma i åtnjutande av subventionen. Detta undantag avser emellertid de fall då kommuner eller industriföretag finansiera bostadsbyggandet.

Propositionens förslag om ett utsträckande av subventionen att gälla även egnahemsbebyggelse hälsas med tillfredsställelse. Emellertid måste förslaget om att begränsa möjligheterna för erhållande av subventionen, på sätt i propositionen föreslagits, väcka betänkligheter. Säkerligen finnas många orter i landet, inom vilka tertiärlån icke beviljas, där en stimulans för bostadsbyggandet vore välbehöflig med tanke på den knappa tillgången på bostäder. På vissa av dessa orter kunde måhända tertiärlåneverksamheten omsider komma igång. Erfarenheten när det gäller att använda nya låneformer visar emellertid, att betydande tidrymd förflyter innan de nya låneformerna bliva kända. Så blir säkerligen även förhållandet när det gäller att få igång tertiärlåneverksamheten på landsbygden. En bidragande orsak till trögheten i detta avseende kan vara att de kommunala organen på landsbygden icke äro rustade för en låneförmedling av detta slag.

En låneverksamhet, som är känd och kommit till användning i storartad omfattning på landsbygden, är den statliga egnahemslåneverksamheten. Bostadsegnahemslånen komma även i stor omfattning till användning i de s. k. tätorterna och i städernas omgivning. Bostadsegnahemslånen äro på många orter den kända formen när det gäller finansiering av kostnaderna vid uppförande av egnahem. Kungl. Maj:ts förslag om beviljande av särskilda tilläggsån avser

emellertid icke att komma det klientel till godo, vilka skulle önska använda sig utav de statliga bostadsegnahemslånen.

De statliga bostadsegnahemslånen kunna under nu rådande förhållanden icke beräknas komma till användning i nämnvärd omfattning om inga särskilda åtgärder vidtagas för att göra desamma mera förmånliga. Om förslaget till räntesänkning å dessa lån liksom förslaget om höjning av belåningsvärdet å egnahemsfastighet av riksdagen kommer att godkännas, så innebär detta en obestridlig förbättring. Skulle emellertid samtidigt med att denna förbättring sker statliga lån för samma ändamål och förknippade med en statlig subvention komma att utlämnas, kommer ingen att efterfråga de statliga bostadsegnahemslånen. Detta vore att beklaga framför allt ur bostadsanskaffningens synpunkt.

Den form subventionen för anskaffning av bostadsegnahem fått i propositionen synes möjliggöra att densamma utlämnas även till sådana låntagare vilka använda sig av bostadsegnahemslånen. Förslaget om att 10 procent av anskaffningsvärdet å bostadsegnahem skola utgöra tilläggsån (subvention) skulle mycket bra kunna tillämpas även för statliga bostadsegnahemslån. Om riksdagen beslutade en utvidgning av propositionens förslag i detta avseende så skulle de statliga egnahemsnämnderna vara färdiga att omedelbart taga sig an denna verksamhet. Härigenom skulle hela landet komma i åtnjutande av den statliga bostadssubventionen. Enskilda personer skulle icke vara beroende av kommunala myndigheternas vilja att ikläda sig vissa ansvarsförpliktelser gentemot staten och det kommunala initiativet över huvud taget. Egnahemsnämnderna utöva ju redan nu kontroll över sitt låneklientel, varför kontrollen ur statens synpunkt skulle bli tillfredsställande ordnad. Ingen tvekan borde råda därom, att en utvidgning av subventionen till att omfatta jämväl de statliga bostadsegnahemslånen skulle innebära en kraftig stimulans för en ökad bostadsanskaffning på landsbygden. Inte minst gäller detta områden i städernas omedelbara omgivning och på de mindre s. k. tätorterna.

Med hänvisning till vad ovan anförts hemställes,

att riksdagen måtte besluta sådan ändring i Kungl. Maj:ts proposition nr 221, att statliga tilläggsån må tilldelas även de låntagare, vilka erhålla statliga bostadsegnahemslån samt

att riksdagen måtte besluta att av den äskade anslagssumman för tilläggsån ett belopp av 1.5 miljoner kronor ställes till egnahemsstyrelsens förfogande för detta ändamål.

Stockholm den 25 april 1942.

John Ericsson.

Allan Andersson.